

Sv. Theodor, vojak a mučeník

7. novembra 2021 ✚ Svätec týždňa

Sv. Theodor (Bohdan), s prímenom Tyro, narodil sa v 3. storočí po Kristu Pánu v Ázii. V mladých rokoch prišiel k vojsku cisárskemu a nezdolho postupoval v dôstojníctve, až stal sa plukovníkom. A akým bol udatným vojakom, takým horlivým bol i kresťanom.

S plukom svojím prebýval v meste menom Amasea, v ázijskej krajine Pontus, keď ukrutný cisár Dioklecián začal roku 303 kresťanov krvavo prenasledovať. Všetky kresťanské chrámy boli porúcané, posvätné spisy spálené. Sama manželka cisára, zbožná Priska a dcéra spanilomyseľná Valéria boli nútené, aby modlám obetovali. To isté dialo sa pri dvore cisárskom s hodnostármi a dôstojníkmi vojenskými. Kto nechcel vieru zaprieť, bol pozbavený dôstojnosti a umučený. Najviac zúrili spolucisári Galerius a Maximinus Herkulius v údelných krajinách svojich. Vtedy tiekla potokmi krv nevinných kresťanov. V krajine Pontus boli mučení kresťania tak, že pod nechty boli vbíjané im klince a bývali polievaní vriacim olovom, keď nechceli svätú vieru zaprieť a modlám obetovať.

Do tohto mesta pontského Amasea doniesol miestodržiteľ rozkaz cisársky, aby všetci kresťania modlám obetovali. A keď vojakom čítal nariadenie, ktorým sa vylúčením z vojska kresťanom hrozilo, riekol udatný plukovník Theodor odhodlane, že aj on je kresťan. Miestodržiteľ poznal udatnosť a zásluhy plukovníka kresťanského a preto napomínal ho, aby aspoň na oko prísny rozkaz cisárov vyplnil. Svätý plukovník riekol: *«Ja som kresťan a ako taký viem, že je nemožné modlám obetovať! Klaniam sa Pánu Ježišovi Kristovi, ktorý je kráľom neba i zeme.»*

Miestodržiteľ Binkus riekol úctivo k slávnemu bojovníkovi v príbytku jeho: *«Počúvni ma Theodor! Obleč sa a pod' k obetám našim.»* Svätý bojovník odpovedal: *«Popri verejnej službe cisárskej slúžim i kráľovi svojmu Ježišovi Kristovi a jedine Jemu môžem obetovať. Každý človek vie, komu a za čo slúži. Za cisárov bojujem verne proti nepriateľom, pretože to požaduje blaho vlasti a oni mňa za tú službu platia. Pri tom slúžim i Pánovi svojmu, kráľovi nebeskému, živému Bohu a jednorodenému Synovi Jeho, Pánu Ježišovi, aby som obsiahol večnú odplatu, večný život.»* «Čo?» zvolal vladár, zaslepený pohan Binkus: *«Nuž Boh tvoj má i Syna?»* «Má», odpovedal vážne Theodor; *«áno má Syna! On je Slovo pravdy, skrze ktoré všetko, čo je, bolo učinené.»* «A možno Ho poznať?» pýtal sa vladár. *«Prajem si, aby ti Boh udelil milosti, žeby si ho dokonale mohol poznať,»* zvolal kresťanský plukovník. Vladár sa pýtal: *«A keď Ho poznáme, či treba je cisára opustiť a k Nemu ísť?»* Horlivý kresťan vysvetľoval: *«Neznám, čo by ti mohlo brániť, že by si opustil tmu a ku svetlu išiel! A rozmysli si len, aký krátky je čas, ktorý dôvernej službe pozemského cisára možno venovať. A aká nekonečná je dôvera a nádej, keby si vstúpil so mnou do služby živého Boha, Pána neba i zeme, i keby si Mu tak verne slúžil, ako Mu ja slúžim.»* Vladár, ktorý bol kresťanskému plukovníkovi ináč zo srdca naklonený, riekol: *«Ponechávam ti čas na rozmyslenie; snád'*

si vec lepšie rozmyslíš a cisárov uposlúchneš.»

Zbožný Theodor slúžil nepomýlený milému Bohu; modlieval sa horlivo, aby poprial posily tým mnohým vyznávačom, ktorí v krvavom prenasledovaní bývali trápení. I povzbudzoval kresťanských mešťanov ku stálosti vo svätej viere. V meste Amasea bol slávny pohanský chrám, posvätený «matke bohov» Kybele. Keď horlivý sluha Boží videl, že pohania proti všetkému kresťanskému zúria, podpálil v rozhorčení svojom slávne to miesto nezmyselnej modloslužby pohanskej a zvolal: *«Medzi diablami je ten najhorší, ktorý prvé miesto medzi nimi zaujíma. On je najnespravodlivejší medzi nespravodlivými, medzi vrahmi najukrutnejší, medzi rozpustilcami a nešľachetníkmi najspustlejší a najnehanebnejší!»*

Pohanská zberba začala zúriť proti ľuďom ale svätý Theodor riekol pokojne: *«Zapálil som len drevo. I stalo sa, že i 'matka bohov' horiacou sa stala.»* Vladár dal sv. Theodora uväzniť a prísne strážiť. Svätý vyznávač prespevoval v žalári chválospevy všemohúcemu Bohu a zhováral sa s blahoslavenými duchmi. Žalárnik a strážni vojaci mysleli, že počujú mnohé hlasy a že snáď kresťania vnikli do žalára, ktorí s uväzneným plukovníkom sa zhovávajú a žalmy prespevujú. A hľa, keď vstúpili do žalára, nenašli v ňom nikoho, len sv. Theodora. I divili sa veľmi a s nimi i vladár, ktorému tú podivnú vec oznámili.

Vladár Binkus usiloval sa znovu, aby sv. Theodora k plneniu rozkazu cisárskeho naklonil; i lichotil mu a sľuboval všemožnú milosť od cisárov. Všetko márne. Svätý Theodor nedal nič na lichotenie, ani na hrozby, i nelakal sa. *«Či sa nehanbíš,»* riekol vladár k nemu po krátkom čase, *«nešťastný človeče, že dôveruješ človeku, ktorého vôbec Kristom menujete, ktorý na potupnom kríži zomrel? Aké bláznivé je zmýšľanie tvoje! Ved' vydávaš seba slepo najpotupnejším a najbolestnejším mukám!»* Naráža tu pohanský na tie podhodnené spisy Pilátove, ktoré na rozkaz cisárov boli vytvorené a medzi ľuďom sa rozširovali, a v ktorých o božstve Pána Ježiša Krista veľmi posmešne sa hovorilo (Eusebius H. E. IX, 5).

Sv. Theodor riekol oduševnene a rozhorčene: *«Bezbožník, plný úskoku a zlosti, ty si synom diabla a otrokom jeho! A nebojíš sa Boha pokúšať, ktorý mňa posilňuje? Ved' skrze Neho panujú vladári na zemi a On zahanbí tyranov, ktorí mocou diabla trýznia národy zeme. A ty otrok diablov chceš ma nahovoriť, aby som odriekol sa živého Boha a vzýval mŕtve skaly a drevené sochy?»*

Rozhnevaný vladár skríkol: *«Riekni rovno, či chceš sa klaňať štátnym bohom a cisárovi, alebo či zotrváš pri Kristovi svojom?»* Sv. Theodor zvolal oduševnene: *«Klaniam sa iba Synu Božiemu, Pánu Ježišovi Kristovi; sluhom Jeho som, On mňa posilňuje a ochraňuje. Rob, čo sa tebe ľúbi!»*

Pohanský vladár dal podľa predpisu cisárov sv. Theodora ukrutne mučiť.

Sv. vyznávač znášal bolestné muky trpezlivo a neohrozene a modlil sa pri tom, keď telo jeho bolo trýznené: *«Pána Boha svojho chcem zvelebovať každého času; chvála Jeho bude vždy v ústach mojich!»*

Kati odvliekli umučeného sv. Theodora do žalára. V noci ožiaril sa žalár nadzemskou jasnosťou, i zjavil sa Ježiš horlivému sluhovi Božiemu a riekol mu: *«Buď statočný. Ja som s tebou; neboj sa ničoho!»*

Jasnosť nadzemská prerážala i von zo žalára, že prelaknutý žalárnik vbehol k sv. väzňovi, čo sa s ním deje. I nenašiel nič podozrivého.

Podivnú udalosť oznámil vladárovi. Pohan zase nahováral sv. Theodora sľubmi a hrozbami, aby zaprel sv. vieru a modlám obetoval. Ale márne bolo všetko namáhanie jeho. I dal sv. Theodora znovu bolestne mučiť. A keď ani to nepomohlo, vyriekol nad ním nasledujúci výrok: *«Theodor, ktorý neuposlúchol rozkaz slávnych cisárov a bohom neobetoval, ale v Ježiša Krista verí, ktorý pod Pontským Pilátom bol*

ukrižovaný, nech bude za živa spálený.»

Na druhý deň ráno vystúpil sv. Theodor na zapálenú drevenú hranicu, označil sa znamením sv. kríža a radostne odovzdal dušu svoju Bohu, ktorému verne a neohrozene slúžil. To stalo sa dňa 9. novembra roku 306 v pontskom meste Amasea.

Zbožná kresťanská žena, menom Eusebia, pozbierala ostatky jeho aj druhov Eutropia, Kleonia a Basiliska, ktorí s ním pre sv. vieru boli upálení, i pochovala ich veľmi počestne. Neskôr boli prenesené ostatky sv. Theodora do Zugerty, blízko mesta Brindisi v Itálii, kde sa posiaľ prechovávajú.

Na príhovor sv. Theodora stali sa mnohé divy a zázraky nad ostatkami jeho. Sv. Theodor (Bohdan, Božidar) vyobrazuje sa v rúchu vojaka rímskeho; v ľavej ruke drží ratolesť palmovú, pravou rukou opiera sa o meč; v pozadí jeho je horiaci pohanský chrám.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-theodor-vojak-a-mucenik/>